Tillväxt- och regionplanenämnden

PROTOKOLL 2/2020
2020-02-20

TRN 2020–0001

Kl. 15.00 – 16.55

§§ 22 - 38

Sammanträde med tillväxt- och regionplanenämnden

Datum för justering: 2020-03-03
Datum för justering: §§ 30–33 2020-02-20

Gustav Hemming

Robert Johansson

Plats Gjörwellsalen, landstingshuset

Närvarande ledamöter
Gustav Hemming (C), ordförande
Leif Gripestam (M), 1:e vice ordförande
Robert Johansson (S), 2:e vice ordförande
Christina Eklund (M), tom § 37
Michaela Haga (C)
Helena Mischel (L)
Carl Johan Schiller (KD), tom § 37
Malin Fijen Pacsay (MP)
Lars Bryntesson (S)
Johan Heinonen (S)
Lisa Rasmussen (V)
Lina El Yafi (V)
Christina Wallmark (SD), tom § 36

Närvarande ersättare
Hans Barje (M), tjänstgörande
Arvid Öhlin (M), tjänstgörande
Dan Engstrand (M), tjänstgörande
Märta Martin-Åkesson (C)
Mikael Ottosson (KD), tjänstgörande from § 38
Fredrik Wallén (KD), tjänstgörande from § 38
Mats Larsson (S), tjänstgörande
Magnus Nilsson (S), tjänstgörande
Meeri Wasberg (S)
Ulrika Palm (S)
Hanna Svensson (S)
Stellan Hamrin (V)
Christian Lindefjärd (SD), tjänstgörande from § 37

Ej närvarande ledamöter
Staffan Olsson (M)
Olov Holst (M)
Erika Wing (M)
Michaela Lööf (S)
Katarina Zetterström (S)

Ej närvarande ersättare
Mikael Igelström (M)
Nicholas Nikander (L)
Reidar Österman (L)
Annette Hultåker (KD)
Staffan Norberg (V)

Politiska tjänstemän
Martin Holmén, Lars Nordgren, Petra Klippfalk, Joachim Höggren, Lydia Wefer, Marre Mayr, Andreas Birgersson

Tjänstemän
Hanna Wiik, Inger Starheim-Lagerquist, Maria Bruhn-Jonsson, Helena Reinhagen, Charlotte Werner, Martin Påhlman, Cristine Dahlbom, Marcelo Fernandez Figueroa, Rebecka Frey, Shewen Nysmed, Kim Örtenblad, Cecilia Lindahl, Oskar Adefelt, Karin Ölander.

Sekreterare

Evert Kroes

Meddelande

Protokoll för sammanträde 2020-02-20 med tillväxt- och regionplanenämnden har justerats

Bevis/Anslag	Justeringen har tillkännagivits genom anslag på Region Stockholms anslagstavla
Datum för justering	2020-03-03
Datum för justering §§ 30–33	2020-02-20
Datum för anslags uppsättande	2020-03-04
Datum för anslags uppsättande §§ 30–33	2020-02-21
Datum för anslags nedtagande	2020-03-21
Förvaringsplats för protokollet	Landstingshuset Hantverkargatan 45, Stockholm
Underskrift	.....
Bevis om anslag	
Underskrift	.....

Innehåll

§ 22 Justerare och justeringsdag 4

§ 23 Förteckning över inkomna ärenden 5

§ 24 Förteckning över fattade delegationsbeslut om stöd inom anslag 1:1 regionala tillväxtåtgärder 6

§ 25 Riktlinjer för det regionala hållbarhets- och skärgårdsanslaget 7

§ 26 Region Stockholm som adjungerad medlem i Oslo – Stockholm 2.55 . 8

§ 27 Svar på bostadsskrivelse från Socialdemokraterna 9

§ 28 Skrivelse av Stellan Hamrin (V) om vattennivån vid Slussen 10

§ 29 Tilldelning av arbetsmiljöuppgifter från tillväxt- och regionplanenämnden till förvaltningschef 11

§ 30 Yttrande över remiss Plan för införande av kategoristyrt inköpsarbete i Region Stockholm 12

§ 31 Läget i Stockholmsregionen 2019 – uppföljning av RUFS 2050 13

§ 32 Återrapportering av villkorsbeslut 2019 för Region Stockholm 14

§ 33 Verksamhetsberättelse för tillväxt- och regionplanenämnden 2019 TRN 2019–0204 15

§ 34 Direktörens rapport 16

§ 35 Socioekonomisk analys för Stockholmsregionen 18

§ 36 Årsredovisning av stöd 2019 19

§ 37 Marknadsdjup för bostadsefterfrågan 20

§ 38 Regional näringslivs- och tillväxtstrategi TRN 2019–0077 21

§ 22
Justerare och justeringsdag

Mötesordförande och Robert Johansson utses att justera dagens protokoll. Justering sker den 3 mars 2020.

§ 23
Förteckning över inkomna ärenden
TRN 2020–0001

Beslut

Tillväxt- och regionplanenämnden beslutar följande:

Förteckning över inkomna ärenden, TRN 2020–0001,
läggs till handlingarna.

§ 24
Förteckning över fattade delegationsbeslut om stöd inom anslag 1:1 regionala tillväxtåtgärder

TRN 2020–0023

Beslut

Tillväxt- och regionplanenämnden beslutar följande:

Tillväxt- och regionplaneförvaltningens förteckning över fattade delegationsbeslut om bidrag ur anslag 1:1 regionala tillväxtåtgärder, TRN 2020–0023, läggs till handlingarna.

§ 26
Region Stockholm som adjungerad medlem i Oslo – Stockholm 2.55

TRN 2019–0253

Ärendebeskrivning

Region Stockholm har fått en skriftlig inbjudan från bolaget Oslo-Stockholm 2.55 AB om att delta med en tjänsteperson på bolagets referensgruppsmöten och därigenom delta i bolagets verksamhet samt att delta med en tjänsteperson och/eller politisk företrädare som kan adjungeras till bolagets styrelsemöten.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteutlåtande, 2020-02-10.
Inbjudan "Adjungering av representant till styrelsen i Oslo-Stockholm 2.55 AB", 2019-12-16.

Förslag och yrkande

Ordförandes förslag om bifall till förvaltningens förslag.
V-ledamöters yrkande om bifall till sitt förslag till tilläggsbeslut.

Proposition

Ordförande ställer proposition på sitt förslag till beslut och finner att förslaget har fått bifall av nämnden. Ordförande ställer proposition på V-ledamöternas yrkande och finner att yrkandet inte har fått bifall av nämnden.

Beslut

Tillväxt- och regionplanenämnden beslutar följande:

1. I enlighet med inkommen inbjudan, "Adjungering av representant till styrelsen i Oslo-Stockholm 2.55 AB", TRN 2019–0253, ska ett samarbete med Oslo-Stockholm 2.55 AB inledas.

2. Regionstyrelsen föreslås att utse en representant som adjungerad styrelseledamot i bolagsstyrelsen för Oslo-Stockholm 2.55 AB i enlighet med inkommen inbjudan, TRN 2019–0235.

Reservation

V-ledamöterna reserverar sig till förmån för sitt yrkande.

Beslutsexpediering:
Oslo-Stockholm 2.55 AB
Regionstyrelsen
Akt

Stockholms läns landsting

Tillväxt och regionplanenämnden

2020-02-20

Vänsterpartiet

Ärende nr 5

TRN 2019-0253

Region Stockholm som adjungerad medlem i Oslo-Stockholm 2.55

Vänsterpartiet anser att allt som ökar engagemanget i denna fråga är bra. Vi vill satsa på kapacitetsstarka järnvägsförbindelser och vill därmed att Region Stockholm ansöker om att bli fullvärdig medlem i Oslo-Stockholm 2.55.

Förslag till beslut

att Region Stockholm ansöker om att bli ordinarie medlem i Oslo-Stockholm 2.55.

§ 27
Svar på bostadsskrivelse från Socialdemokraterna
TRN 2019–0232

Ärendebeskrivning

Lars Bryntesson (S) och Johan Heinonen (S) har lämnat en skrivelse vid Tillväxt- och regionplanenämndens sammanträde den 28 november 2019.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteutlåtande, 2020-02-10.
Skrivelse av Lars Bryntesson (S) och Johan Heinonen (S), 2019-11-28.

Förslag och yrkande

Ordförandes förslag om bifall till förvaltningens förslag.

Beslut

Tillväxt- och regionplanenämnden beslutar följande:

Skrivelse av Lars Bryntesson (S) och Johan Heinonen (S), TRN 2019–0232, anses vara besvarad med hänvisning till vad som sägs i tillväxt- och regionplaneförvaltningens tjänsteutlåtande.

Särskilt uttalande

S-ledamöterna anmäler ett särskilt uttalande.

Tillväxt- och regionplanenämnden

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET

SÄRSKILT UTTALANDE
2020-02-20

Ärende 6
TRN 2019-0232

Svar på bostadsskrivelse från Socialdemokraterna

Vi tackar för förvaltningens svar, men är oroade över vissa aspekter av svaret.

Bostadsbristen är ett enormt problem i vår region, och det är väldigt oroande att bostadsbyggandet minskar.

Förvaltningens svar visar tydligt att det finns kommuner som bygger mer än andra, och på så sätt tar ett betydligt större ansvar för att lösa bostadsbristen. Det är viktigt att alla kommuner tar sitt ansvar och inte lämpar över det på vissa.

Bostadssamtalen är en viktig del för att bekämpa bostadsbristen och nå målet på 22 000 nya bostäder per år, och vi anser att det är viktigt att alla kommuner får chans till dessa. Men det finns mer att göra. Socialdemokraterna har exempelvis länge föreslagit bindande bostadsmål för kommunerna.

§ 28
Skrivelse av Stellan Hamrin (V) om vattennivån vid Slussen

TRN 2019–0257

Ärendebeskrivning

Stellan Hamrin (V) har den 19 december 2019 lämnat en skrivelse till tillväxt- och regionplanenämnden om vattennivån vid Slussen. Tillväxt- och regionplaneförvaltningen har fått i uppdrag att svara på skrivelsen och har samrått med trafikförvaltningen i sitt svar.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteutlåtande, 2020-02-10.
Skrivelse av Stellan Hamrin (V), 2019-12-19.

Förslag och yrkande

Ordförandes förslag om bifall till förvaltningens förslag.

Beslut

Tillväxt- och regionplanenämnden beslutar följande:

Skrivelse av Stellan Hamrin (V), TRN 2019–0257, anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i förvaltningens tjänsteutlåtande.

§ 29
Tilldelning av arbetsmiljöuppgifter från tillväxt- och regionplanenämnden till förvaltningschef

TRN 2019–0238

Ärendebeskrivning

I ärendet föreslås att tillväxt- och regionplanenämnden fördelar arbetsmiljöuppgifter till förvaltningschef för tillväxt- och regionplaneförvaltningen avseende arbetsmiljön för arbetstagare inom förvaltningen. Förvaltningschefen föreslås även ha rätt att fördela specifika arbetsmiljöuppgifter vidare till enskilda arbetstagare och ansvarar för att tillräckliga befogenheter, resurser, kunskaper och kompetens följer med.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteutlåtande, 2020-02-10.
Fördelning av uppgifter i arbetsmiljön, TRN 2019–0238.

Förslag och yrkande

Ordförandes förslag om bifall till förvaltningens förslag.

Beslut

Tillväxt- och regionplanenämnden beslutar följande:

1. Förvaltningschef för tillväxt- och regionplaneförvaltningen tilldelas arbetsmiljöuppgifter avseende arbetsmiljön i enlighet med bilaga, *Fördelning av uppgifter i arbetsmiljön*, TRN 2019–0238, för de direkt underställda chefer och medarbetare som förvaltningschef har.

2. Förvaltningschef för tillväxt- och regionplaneförvaltningen har rätt att fördela specifika arbetsmiljöuppgifter vidare till enskilda underställda arbetstagare i enlighet med bilaga, *Fördelning av uppgifter i arbetsmiljön*, TRN 2019–0238, och ansvarar för att tillräckliga befogenheter, resurser, kunskaper och kompetens följer med.

Beslutsexpediering:
Akt

§ 30
Yttrande över remiss Plan för införande av kategoristyrt inköpsarbete i Region Stockholm

TRN 2019–0256

Ärendebeskrivning

Rotel I remitterar plan för införande av kategoristyrt inköpsarbete i Region Stockholm. Remissen är ett led i beredningen av ärendet som avses beslutas vid regionfullmäktiges sammanträde den 5 maj 2020.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteutlåtande, 2020-02-10.
Förslag till yttrande, 2020-02-10.
Remiss-PM, Plan för införande av kategoristyrt inköpsarbete i Region Stockholm.

Förslag och yrkande

Ordförandes förslag om bifall till förvaltningens förslag.

Beslut

Tillväxt- och regionplanenämnden beslutar följande:

1 Yttrande över plan för införande av kategoristyrt inköpsarbete i Region Stockholm, TRN 2019–0256, godkänns och överlämnas till regionstyrelsen.

2 Paragrafen justeras omedelbart.

S-ledamöterna anmäler att inte delta i beslutet
V-ledamöterna anmäler att inte delta i beslutet

Särskilt uttalande

S-ledamöterna anmäler ett särskilt uttalande
V-ledamöterna anmäler ett särskilt uttalande

Tillväxt- och regionplanenämnden

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET

SÄRSKILT UTTALANDE
2020-02-20

Ärende 9
TRN 2019-0256

Yttrande över remiss - Plan för införande av kategoristyrt inköpsarbete i Region Stockholm

Socialdemokraterna deltog inte i beslutet om policy för inköp och deltar inte i föreliggande beslut om kategoristyrd upphandling. När beslutet om policy för inköp fattades återstod fortfarande stora oklarheter som inte hade hanterats, bland annat uppmärksammade risker från förvaltningarna. Även beslutet om kategoristyrd upphandling präglas av risker som inte är bemötta. Beslutsprocessen är kort, ärendet har inte föredragits för regionstyrelsen eller nämnderna trots den omfattande ekonomiska och organisatoriska omfattningen av ärendet.

Vår bedömning är att en så omfattande omställning kräver mer analys och förarbete innan beslut och väl grundade tidsramar för att få en positiv effekt. Väl genomfört kan kategoristyrd upphandling ge positiva effekter. Om projektet forceras och inte är väl analyserat är risken i stället att projektet ökar förvaltningarnas administrativa kostnader och skapar mindre effektiv verksamhet. Förändringen av upphandlingarna görs nu mycket snabbt utan tillräcklig beredning. Socialdemokraterna kan därför inte ställa sig bakom beslutet och kommer därför ej eller att delta.

SÄRSKILT UTTALANDE

Stockholms läns landsting

Tillväxt och regionplanenämnden

2020-02-20

Vänsterpartiet

Ärende nr 9

TRN 2019-0256

Yttrande över remissplan för införande av kategoristyrt inköpsarbete i Region Stockholm

Vänsterpartiet deltar inte i beslutet om Remiss avseende plan för införande av kategoristyrt inköpsarbete i Region Stockholm. Vi upplever att beslutsprocessen är för kort och att det finns osäkerheter och risker som inte är bemötta. Plan för införande av kategoristyrt inköpsarbete har inte föredragits för regionstyrelsen eller nämnderna trots den omfattande ekonomiska och organisatoriska omfattningen av förändringen. Vår bedömning är att en så omfattande omställning kräver mer analys och förarbete innan beslut.

Tillväxt- och regionplanenämnden

YTTRANDE
2020-02-20

TRN 2019-0256
RS 2019-1148

Regionstyrelsen

Yttrande över remiss Plan för införande av kategoristyrt inköpsarbete i Region Stockholm

Nämnden ser positivt på ambitionen med en långsiktig fördelning av ansvar för inköpskategorier inom Region Stockholm.

Det är även positivt att implementeringen av kategoristyrningsarbetet och utrullningen av kategoriansvaret föreslås ske etappvis, både av kapacitetsskäl och för att löpande kunna förbättra metoderna för införande.

De nämnder som utses till ansvarig för viss inköpskategori ska säkerställa kategoriledarskapet enligt anvisningar för process och roller för genomförandet. Nämnden understryker särskilt vikten av stöd från serviceförvaltningen i det arbetet, i det fall behov uppstår.

De nämnder och bolag som inte har ett kategoriansvar, men som har en relevant inköpsvolym och ett verksamhetsintresse kopplat till dessa kategoriers strategiska utveckling, förutsätts avsätta resurser för arbetet i kategoriråd och kategoriteam. Detta kan medföra en ökning av förvaltningars personella resurser i inköpsarbetet, som då också behöver planeras i god tid.

Slutligen vill nämnden påpeka att av de kategorier som föreslås inledas etappvis är särskilt kategorin konsulttjänster aktuell för den egna verksamheten. Det är oklart om den kategorin i sin tur är indelad i olika nivåer, enligt remissPM avsnitt 3.2. Tidsmässigt ligger den sent i planeringen, november 2020, vilket kan medföra att förväntade nya ramavtal riskerar bli försenade.

§ 31
Läget i Stockholmsregionen 2019 – uppföljning av RUFS 2050

TRN 2019–0195

Ärendebeskrivning

Den 12 juni 2018 fick tillväxt- och regionplanenämnden i uppdrag att, i samråd med regionstyrelsen, under 2019–2026 följa upp RUFS 2050 och att årligen rapportera till regionfullmäktige (LS 2015–0084, LS 2018–0279). Rapporten *Läget i Stockholmsregionen 2019* har sammanställts i samarbete med regionledningskontoret. Uppföljningsrapporten skickas vidare till regionstyrelsen inför beslut i regionfullmäktige.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteutlåtande, 2020-02-10.
Rapport *Läget i Stockholmsregionen 2019*, 2020-02-10.

Förslag och yrkande

Ordförandes förslag om bifall till förvaltningens förslag.
S-ledamöterna yrkar bifall till sitt förslag till tilläggsbeslut.

Proposition

Ordförande ställer proposition på sitt förslag till beslut och finner att förslaget har fått bifall av nämnden. Ordförande ställer proposition på S-ledamöternas yrkande och finner att yrkandet inte har fått bifall av nämnden.

Beslut

Tillväxt- och regionplanenämnden beslutar följande:

1. Rapporten Läget i Stockholmsregionen 2019, TRN 2019–0195, godkänns och överlämnas till regionstyrelsen.
2. Regionstyrelsen föreslås att föreslå regionfullmäktige att godkänna rapporten Läget i Stockholmsregionen 2019, TRN 2019–0195.
3. Paragrafen justeras omedelbart.

Reservation

S-ledamöterna reserverar sig till förmån av sitt yrkande

Särskilt uttalande

S-ledamöterna lämnar ett särskilt uttalande
V-ledamöterna lämnar ett särskilt uttalande

Beslutsexpediering:
Regionstyrelsen
Akt

Tillväxt- och regionplanenämnden

FÖRSLAG TILL BESLUT
2020-02-20

Socialdemokraterna

Ärende 10
TRN 2019-0195

Läget i Stockholmsregionen 2019 – uppföljning av RUFS 2050

För oss Socialdemokrater är en av politikens viktigaste mål att minska och motverka klyftorna i samhället genom att föra en aktiv jämlikhets- och jämställdhetspolitik.

Vi oroas mycket över att det nu finns tydliga signaler på att skillnaden i förväntad livslängd mellan olika kommuner och kommundelar i vår region ökar. Likaså att skillnaden i förväntad livslängd mellan olika socioekonomiska grupper också ökar.

Som exempel vet vi genom data från Region Stockholms ”Centrum för epidemiologi och samhällsmedicin” att 34 procent av dödsfallen från den fattigaste femtedelen i vår region inte hade skett om de tillhört den rikaste femtedelen. Den har dock sjunkit på en tioårsperiod men nu finns signaler att de ökat de senaste åren vilket gör att man kan anta att trenden brutits.

Vi kan också notera att i rapporten ”Läget i Stockholmsregionen” presenteras inte data om skillnaderna i förväntad livslängd. Endast data att den totala livslängden ökat har presenteras. Vi tror så klart att detta bara är ett misstag och hoppas genom vårt förslag till beslut att rapporten kan kompletteras innan den går vidare till fullmäktige.

Vi tycker att förvaltningens förslag till tre regionala prioriteringar som ska ha större fokus under 2020-2021 är bra. Men vi vill också komplettera med just punkten ”Skillnaderna i förväntad medellivslängd mellan olika socioekonomiska grupper och kommuner i länge ska minska”.

Med bakgrund i ovanstående föreslår vi Tillväxt- och regionplanenämnden besluta godkänna rapporten och tillsända den till fullmäktige under förutsättning

Att den kompletteras med data om hur skillnaderna i förväntad livslängd mellan olika socioekonomiska grupper och kommuner förändrats

Att punkten ”Skillnaderna i förväntad medellivslängd mellan olika socioekonomiska grupper och kommuner i länge ska minska” läggs till bland regionala prioriteringarna som ska ha större fokus under 2020-2021.

Tillväxt- och regionplanenämnden

Socialdemokraterna

SÄRSKILT UTTALANDE
2020-02-20

Ärende 10
TRN 2019-0195

Läget i Stockholmsregionen 2019 – uppföljning av RUFS 2050

Det är alltid intressant att läsa ”Läget i Stockholmsregionen” eftersom det täcker stora delar av det som är grundläggande för Stockholmsregionens framtid och utveckling.

Mycket är bra i vår region, men det är några saker som vi vill lyfta där rapporten visar att det går åt fel håll.

Det absolut mest påfallande är att det inte byggs tillräckligt med bostäder, målet på 22 000 nya bostäder per år är långt ifrån uppnått. Därför är det bra att ökat bostadsbyggande kommer ha stort fokus 2020-2021.

Vi är också bekymrade över att det fortfarande är skillnader hos ungdomar gällande gymnasieexamen, beroende på var man bor och vilka föräldrar och bakgrund man har. Denna klassbetingande skillnad måste åtgärdas.

Det är oroväckande att antal nystartade företag går nedåt, om än marginellt, och att målet inte nås.

Stockholms läns landsting

Tillväxt och regionplanenämnden

2020-02-20

Vänsterpartiet

Ärende nr 10

TRN 2019-0195

Läget i Stockholmsregionen 2019 – uppföljning av RUFS 2050

Vänsterpartiet tackar för uppföljningsrapporten av RUFS 2050 som visar utvecklingen av vår region. Dock saknar vi tydlig uppföljning inom flera områden och vi är direkt bekymrade över länets bostadsförsörjning och att medellivslängden bland kvinnor i arbetaryrken sjunker. Vi kan inte bara blunda för att utbildningsnivån avgör människors levnadsvillkor och att de skillnaderna nu verkar ha förvärrats. Med detta särskilda uttalande vill vi lyfta fram vad vi anser saknas i uppföljningen och särskilt betona några områden. Vi vill också konstatera att politiken i allt för lång tid har trätt tillbaka till förmån för marknadslösningar och att det är ett bärande skäl till den dåliga måluppfyllelsen. Region Stockholm skulle behöva återta de politiska verktyg som borgarna lämnat till marknaden, något som också skulle behövas på kommunal och statlig nivå.

Bostadsmålen

Det är allvarligt att vi ännu ett år inte når målen gällande bostadsbyggandet. Vi har en allvarlig bostadsbrist i Stockholm, särskilt om vi inte räknar behoven utifrån marknadstermen efterfrågan. En viss förklaring ligger i förseningar som beror på att tunnelbaneprojekt blir försenade och för att det är ett högt tryck på kommunernas planeringsenheter. Men det beror också på att man litar i allt för hög grad på att marknaden ska lösa det som är våra behov. Stockholmsöverenskommelsen med både kollektivtrafik och bostäder är bra, men det finns problem i konstruktionen. Att kommunerna inom överenskommelsen ska vara med och delfinansiera tunnelbanans utbyggnad är kanske inte rent moraliskt en dålig tanke. Men effekten av den finansieringsmodellen visar att dessa kommuner löser de kostnaderna genom att sälja mark dyrt till de som ska bygga bostäder. Där låser man in sig i ett prisläge där marknaden idag är mättad. Lite finare och dyrare bostadsrätter blir inte sålda och det är en delförklaring till att bostadsbyggandet har avtagit.

Efterfrågan på hyresrätter är däremot fortsatt hög och även lite dyrare hyresrätter som produceras blir uthyrda. Men det stora behovet är hyresrätter som utan att tulla på byggnormer ändå kan hyras av personer med osäkrare och lägre inkomster och för de som har behov av att flytta från trångboddhet. Därför skulle det behövas ett omtag i bostadsplanerandet i kommunerna och en ny strategi för att i huvudsak bygga hyresrätter till rimliga priser. Då skulle byggtakten kunna öka igen och vi skulle kunna komma närmare målen. Vi tror att både kommunerna och regionen skulle behöva ta ett betydligt större politiskt ansvar för bostadsbyggandet genom att allmännyttan tillåts växa rejält och man bör se över om man kan starta ett regionalt bostadsbyggarföretag. Vi tror också att det är nödvändigt att samarbeta med den statliga nivån och se över hur subventioner och statsbidrag ser ut. T.ex. borde alla medel riktas för att stimulera att hyresrätter till rimliga priser byggs i högre utsträckning än bostads- och äganderätter. Att vi har gått från att bostadsbeståndet 1990 bestod av 60% hyresrätter till att det idag består av 36% hyresrätter

är en utveckling i fel riktning. Vi behöver få stopp på ombildningar och istället bidra till att en betydande majoritet av nyproduktionen består av hyresrätter.

Klimat
I uppföljningen av den Regionala uppföljningsplanen saknas helt bedömningar av vatten-frågan i stort som blir allt mer problematisk p.g.a. dels tilltagande torka orsakad av högre avdunstning till följd av ökad temperatur, dels stigande havsnivåer. Det förra skadar skogs- och jordbruk och lokala vattentäkter och det senare innebär tilltagande översvämningar och risk för eliminering av regionens huvud-vattentäkt redan om 30 år.

Vattenkvalitén i sjöar, vattendrag och kuster regleras av Miljöbalken och alla vatten ska vara åtgärdade senast 2027. Nästan inga av våra vatten är godkända och här återstår ett betydande arbete som också kräver utökad rening av avlopps- och dagvatten och en uppföljning av fågel- och fiskdöden längs våra kuster. Den av myndigheterna kontrollerade uppföljningen av detta arbete (VISS; se nätet) borde ingå som ett enkelt och självklart delmål i Regionens arbete.

Som vi framfört tidigare är det positivt att Region Stockholm inrättat ett klimatkansli och vi är övertygande om att mycket bra klimatarbete kan drivas därifrån. MEN klimatfrågan är global och behöver drivas från många håll samtidigt. Vi ser som självklart att alla regions Stockholms nämnder och förvaltningar aktivt arbetar med klimatfrågan och att det måste ske förändringar och minskningar i utsläppen i närtid.

Folkhälsa
Även om förväntad medellivslängd för dom flesta ökar i Stockholms län och är bland de fyra högsta i landet så visar Folkhälsorapport 2019-Stockholm att relativa risken att dö i förtid har ökat för de med lägst inkomst. Det skiljer sig också stort var man bor

Enligt Karolinska Institutets folkhälsoakademi skiljer det 18 år i medellivslängd mellan en kortutbildad person i Vårby i Huddinge kommun och en högutbildad i Danderyd.
I uppföljningen saknar vi att få se statistik på hur medellivslängden ser ut i förhållande till utbildning/socioekonomiska grupper och kommuner.

Att andelen gymnasieelever som inom tre år fullföljer utbildningen går i rätt riktning är bra men det är oroande att det skiljer sig från vilken kommun man bor i där Värmdö Kommun hade högst andel elever 88,3 % och Järfälla kommun lägst andel elever 54%.

Utbildningsnivå är en av de stora faktorerna till framtida hälsa som påverkar din medellivslängd.

Arbetsmarknaden är krävande och i Stockholms län kräver majoriteten av jobb eftergymnasial utbildning. Att elva procent av skoleleverna i länet inte når målen i årskurs 9 och att 21 procent riskerar att aldrig slutföra en treårig gymnasieutbildning är oroande. (Folkhälsorapport 2019 Stockholm län)

Att förvärvsfrekvensen ligger över riksgenomsnittet 80,2 procent år 2017 är bra men likaså här skiljer förvärvsfrekvensen mellan kommuner, mellan kvinnor och män och mellan svensk- och utrikesfödda. Och oerhört oroande att utrikes födda kvinnor har väsentligt lägre arbetskraftsdeltagande än både utrikesfödda män och inrikesfödda kvinnor.

Vi efterfrågar också att se siffror på olika anställningsformer då det har påverkningar på folkhälsan.

Tidsbegränsade anställning är tex vanligare bland kvinnor. År 2018 har 16 procent bland kvinnor och 12 procent bland män en tidsbegränsad anställning. Andelarna har ökat något sedan 2005. Det finns även tecken på att det inom gruppen med tidsbegränsade anställning har skett en förskjutning från vikariat till behovsanställning. (Folkhälsorapport 2019 Stockholms län)

Sammantaget kan man konstatera att målet om en öppen, jämställd, jämlik och inkluderande Region går åt fel håll. Hur långt och friskt liv du får beror på vilken utbildningsnivå du har. Medellivslängden för den grupp som har lägst inkomst i Stockholm har gått tillbaka.

Trafik

Det mest väsentliga som Region Stockholm kan bidra med för att minska regionens klimatpåverkan är att öka kollektivtrafikens andel av de motoriserade resorna. Tyvärr visar årets uppföljning av RUFS 2050 på att andelarna som reser med kollektivtrafiken inte ökar. Av de motoriserade resorna så utgör resor med kollektivtrafik 49 procent av resorna. Så 51 procent av de motoriserade resorna görs med bil. det är för mycket för en region med så pass väl utbyggd kollektivtrafik. Andelen resor med cykel ligger på låga 7 procent. Målsättningen i den regionala cykelplanen är att andelen cykelresor i länet ska utgöra 20 procent år 2030. Dit är det långt.

Dessutom saknas mätdata, då resvaneundersökningar sker endast vart femte år så nuvarande siffror är från 2015. År 2019 gjordes en resvaneundersökning men siffrorna är inte sammanställda ännu så den kommer först 2020. Det är illa att vi inte har aktuella siffor. Region Stockholm är en så pass stor region och våra resmönster är så oss viktiga för landets totala utsläpp att vi borde ha mätmetoder för att kunna följa upp kollektivtrafikandelar på årlig basis. Om vi inte har mätetal, hur ska vi veta om vi är på rätt väg?

Enligt trafikförvaltningens siffror når inte ens kollektivtrafiken på land upp till målet för året och ökar bara med 1, 3 procent jämfört med 2018, vilket är något mindre än befolkningsökningen. Dessa siffror tyder på att vi inte närmar oss målet om en ökning av andelen kollektivtrafikresor med 5 procentenheter till 2030, utan tvärtom. Vi i Vänsterpartiet anser att det är tydligt att det inte räcker utan att arbetet måste trappas upp avsevärt för att bidra till den nödvändiga klimatomställningen. Ett arbete som vi anser dessutom borde ta sikte på en ökning med 10 procentenheter till 2030.

Region Stockholm är nu region och förfogar över ytterligare möjligheter att styra utvecklingen att kommunernas bostadsbyggande och Regions Stockholms utbyggnad av kollektivtrafik går hand i hand. Även Tillväxt- och regionplaneförvaltningen lyfter vikten av att styra mot ett transportsnålt samhälle. Vi har inte råd, med skenande klimatkris och de begränsade ekonomiska resurserna, att bygga in oss i bilberoende och ohållbara transport- och boendestrukturer. Det är t ex. oroande att utvecklingen stannat av när det gäller restidskvot mellan regionala stadskärnor. I dagsläget nås målet om en konkurrenskraftig restidskvot i sju av tolv reserelationer mellan de regionala kärnorna på den södra sidan och sex av tolv på den norra sidan.

Utsläppen av växthusgaser går enligt uppföljningen ner, men det finns stora utmaningar på klimatområdet. Stockholmsregionen har en utpräglad tjänstesektor, produktion har för länge sedan flyttat till andra delar av världen. Därför är det så orättvist och missvisande att mäta utsläppen som produktionsutsläpp, eller utsläpp genererade inom den geografiska region Stockholm och inte ta med de utsläpp som skapas av våra flygresor utanför regionen och vår konsumtion, som produceras utanför regionen men konsumeras här. Vi är glada för att ett konsumtionsperspektiv finns med i RUFS och i RUFS-uppföljningen och ser som oerhört

viktigt att utsläpp per person alltid redovisas med utsläpp per person inklusive konsumtion. Återigen saknas mätdata och konsumtionsbaserade utsläpp mäts bara på nationell nivå. Vi vill kunna se dem på regional nivå. Men utsläppen per capita inklusive konsumtion i Sverige ligger på 10-11 ton och inget tyder på att invånarna i Region Stockholm skulle ligga under det måttet. Det är stor skillnad på 2,5 ton per person och 11 ton per person.

Inom områdena energianvändning och materialåtervinning visar RUFS-uppföljningen att utvecklingen går åt fel håll. Där måste det till samarbete och samordning mellan flera aktörer, region, kommun, näringsliv och det arbetet måste prioriteras.

I RUFS 2050 kom ordet resiliens med, vilket vi tycker är bra och sammanfattar den inriktning vi vill se, ett resilient samhälle som klarar förändringar. Men, idag har vi i Region Stockholm inte ett resilient infrastruktursystem. Vi har flaskhalsar och sårbara partier och vi måste använda befintliga och framtida styrmedel för att få ner antalet bilar på våra vägar och möjliggöra för fler att resa med kollektivtrafiken. Vi måste även bygga en region där färre är beroende av att resa långt varje dag. Arbetsplatser, bostäder blandat. Åtgärda den snedfördelning av många arbetsplatser i norr och bostäder i städer, och inte med en ny stadsmotorväg utan genom en aktiv och hållbar regional planering. Det är positivt att regionen tar fram en mobilitets- och trafikutvecklingsrapport som analyserar regionens olika transporter ur ett systemperspektiv samt invånarnas och företagens mobilitets och transportbehov men vi måste också använda våra verktyg för att styra ner transportbehoven.

Utbildning

Vi saknar vi en redovisning av om skillnaderna ökar eller minskar mellan gymnasieskolorna och kommunerna när det gäller fullföljda gymnasiestudier inom 3 år. Vi får endast information om att det finns skillnader. Vi får veta att skillnaderna mellan kommunerna är 34,5%, men vi skulle också önska få kännedom om skillnaderna mellan skolorna. När man läser SKRs Öppna jämförelser gymnasieskola 2018 ser vi också att skillnaderna i landet är stort mellan yrkesförberedande och högskoleförberedande gymnasieutbildningar. Det är också något vi skulle önska få bättre redovisning kring.

I texten pekas skolornas ansvar för att anpassa utbildningen till varje elevs förutsättningar och behov. Det är bra att vi har det i åtanke. Men det kan inte utesluta kommunens ansvar att se till att skolorna fungerar på så sätt att de tar det ansvaret. En gymnasieelev som slutar upphör dessutom att vara skolornas ansvar så kommunerna bör engagera sig mer i hur skolorna fungerar för att fånga upp eleverna före de hoppar av gymnasiet i förtid. Då vi också har en överenskommelse i regionen om en gemensam gymnasieregion så är det ganska vanligt att elever som bor i en kommun inte går i en gymnasieskola som ligger i den egna kommunen.

Kultur

I den regionala utvecklingsplanen konstateras att ett levande kulturliv är en självklar del av det demokratiska samhället och ett kännetecken för en dynamisk och attraktiv region. Det slås fast att kultur gör regionen till en plats att vilja bo i, verka på och besöka och att regionen ska verka för att tydligare ta tillvara kulturens inkluderande roll för demokrati och delaktighet. Den av fullmäktige antagna Kulturstrategi för Stockholmsregionen har utarbetats i linje med och samordnats med RUFS 2050 Där definieras i anslutning till målen i RUFS fyra insatsområden som regionen särskilt ska verka för:

- öka tillgängligheten till och deltagande i kulturlivet
- stärkta möjligheterna till konstnärlig utveckling
- omfatta digitaliseringens möjligheter och utmaningar
- använda kultur och kulturmiljöer som resurs i samhällsplaneringen

Vi efterlyser i detta ärende en uppföljning av läget på kulturområdet i stockholmsregionen och hur arbetat går med att förverkliga målen för detta i RUFS och i Kulturstrategin.

Regionens samordnande roll på området innebär att det är relevant att granska faktorer som till exempel kommunerna tillgång till kulturskolor, bibliotek, stödet till folkbildning, kulturella och sociala mötesplatser och konstnärlig gestaltning, i planprocesserna.

Arbetsmarknad
Även när det gäller arbetsmarknaden så kan vi se att den genomsnittliga förvärvsfrekvensen är hög men att skillnaderna mellan olika grupper är stora. Även här hade vi önskat mer information om hur skillnader ser ut.

Det blir också väldigt tydligt hur målen för folkhälsan, förvärvsfrekvensen och utbildning hänger intimt ihop. SCBs "Temarapport 2017:4, Unga utanför?", pekar på hur avgörande utbildningen i grundskolan och gymnasieskolan är för ungdomars etablering på arbetsmarknaden.

Om vi har en hög arbetslöshet, särskilt bland unga, samtidigt som vi har en volymmässigt stor kompetensbrist i flera branscher så är det ett tecken på att vi misslyckats med utbildningspolitiken. Det är ytterligare ett område där politiken i allt för hög utsträckning litat på marknadskrafterna.

§ 32
Återrapportering av villkorsbeslut 2019 för Region Stockholm

TRN 2019–0258

Ärendebeskrivning

Region Stockholm har från den 1 januari 2019 det regionala utvecklingsansvaret för Stockholms län i överenstämmelse med lag (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar. Enligt förordning (2017:583) om regionalt tillväxtarbete ska Region Stockholm årligen redovisa resultaten av det regionala tillväxtarbetet till regeringen. Återrapportering av villkorsbeslut 2019 har sammanställts i samråd med regionledningskontoret.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteutlåtande, 2020–02–10
Återrapportering villkorsbeslut 2019 för Region Stockholm, 2020-02-10

Förslag och yrkande

Ordförandes förslag om bifall till förvaltningens förslag

Förslag till beslut

Tillväxt- och regionplanenämnden föreslås besluta följande:

1. Återrapportering villkorsbeslut 2019 för Region Stockholm, TRN 2019–0258, godkänns och överlämnas till Näringsdepartementet och Tillväxtverket.

2. Paragrafen justeras omedelbart.

Beslutsexpediering:
Näringsdepartementet
Tillväxtverket
Akt

§ 33
Verksamhetsberättelse för tillväxt- och regionplanenämnden 2019

TRN 2019–0204

Ärendebeskrivning

Tillväxt- och regionplanenämndens verksamhetsberättelse för 2019 inklusive uppföljning av intern kontrollplan 2019.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteutlåtande, 2020-02-10.
Tillväxt- och regionplanenämndens verksamhetsberättelse för 2019, inklusive bilagor.
Tillväxt- och regionplanenämndens plan för intern kontroll 2019, årsuppföljning.

Förslag och yrkande

Ordförandes förslag om bifall till förvaltningens förslag

Beslut

Tillväxt- och regionplanenämnden beslutar följande

1. Tillväxt- och regionplanenämndens verksamhetsberättelse för 2019 inklusive bilagor, TRN 2019–0242, godkänns och överlämnas till regionstyrelsen.

2. Tillväxt- och regionplanenämndens plan för intern kontroll 2019, årsuppföljning, TRN 2019–0242, godkänns och överlämnas till regionstyrelsen.

3. Paragrafen justeras omedelbart.

§ 34
Direktörens rapport

TRN 2020–0004

Förvaltningschefen Hanna Wiik informerar om förvaltningens arbete.

Inledning

På nationell nivå pågår två större processer inom regional utveckling som kommer att beröra nämnden. Den ena processen är framtagandet av en ny nationell strategi för det regionala tillväxtarbetet och tillväxtpolitiken, 2021–2030. Förvaltningen medverkar i dialoger med både Näringsdepartementet och Tillväxtverket. Den andra är framtagandet av EU:s framtida sammanhållningspolitik vilket har som tidsram perioden 2021–2027. Förhandlingar pågår på EU-nivå och det är för närvarande otydligt vad det kommer att innebära för den regional nivån och därmed Stockholmsregionen. Mycket talar för att det kommer att bli betydligt mindre strukturfondsmedel för regionerna.

Kompetensförsörjningsveckan och Bazaren

Den 10–14 februari anordnade Region Stockholm i samverkan med regionala aktörer kompetensförsörjningsveckan och Bazaren. Det har varit bra seminarier med högt deltagande och engagemang, bland annat om hållbar kompetensförsörjning i hälso-och sjukvården. Veckan syftade till kunskapsdelning, att stärka samverkan och ge inspiration i arbetet. Bazaren, med nästan 10 000 besökare, skapade möten som kommer att leda till både anställning, utbildning och starta eget. Förvaltningen återkommer med en uppföljning av Bazaren.

Överläggning om regionalt kompetensförsörjningsarbete

Den 18 februari bjöd Gustav Hemming (C) in till en överläggning om regionens kompetensförsörjningsutmaningar. Överläggningen syftade till att diskutera etableringen av ett högnivåforum för kompetensförsörjningsfrågorna i länet, som en del i arbetet med att etablera en kompetensarena för Stockholmsregionen. Medverkande i samtalet var representanter från Storsthlms politiska styrgrupper inom utbildningsfrågor och Stockholms stad. Högnivåforumet är tänkt att samla aktörer från politik, offentlig sektor, arbetsmarknadens parter och utbildningsanordnare. Samtalet var en startpunkt för att få samsyn på regionala kompetensförsörjningsutmaningar och för att aktörerna ska kunna mobilisera och agera mer samlat utifrån behov på kort och lång sikt.

Forum för regionplanering

Den 9 mars bjuder förvaltningen in till årets första Forum för regionplanering, som är en utveckling av förvaltningens tidigare kommunkontaktmöten. Det kommer att vara fyra möten per år med teman som tar upp olika

aktuella ämnen inom fysisk planering. Första temat är regionplanering och gestaltad livsmiljö. Mötena vänder sig i första hand till tjänstepersoner som arbetar med översiktsplanering och strategisk samhällsplanering i kommuner, på Länsstyrelsen Stockholm, Trafikverket Stockholm och Region Stockholm.

Regionala miljö- och samhällsbyggnadsdagen

Den 2 april samlar Region Stockholm, Länsstyrelsen, StorSthlm och Stockholm stad till den årliga miljö- och samhällsbyggnadsdagen. Temat för i år är klimat och kraftförsörjning. Dagen riktar sig till politiker, tjänstepersoner och andra i Stockholms län som arbetar med samhällsplanering, miljö och hälsa eller hållbarhetsfrågor.

Kraftförsörjningsarbetet fortsätter

Den 12 februari släpptes rapporten "Kraftförsörjning inom ÖMS". Rapporten visar på stora utmaningar för kraft- och elförsörjning inom de allra flesta länen i östra Mellansverige. Arbetet fortsätter tillsammans med Länsstyrelsen, Storsthlm och Stockholms stad under våren med bland annat ett utbildningstillfälle för planerare och miljöstrateger. Region Stockholm bistår även Länsstyrelsen och Storsthlm i deras uppdrag och projekt inom kraftförsörjningsområdet som löper fram till hösten 2019.

Bredband

Post- och telestyrelsen (PTS) har utlyst stöd till bredbandsutbyggnad i fyra län under 2020. 136 mkr fördelas jämnt mellan Blekinge, Västra Götaland, Värmland och Västernorrland. PTS kommer att utvärdera stödsystemet under året, inför kommande utlysningar 2021 och 2022. Det finns inga formella beslut att Stockholmsregionen får del av det statliga bredbandsstödet. Myndigheten har på direkt fråga från bredbandskoordinatorerna inte kunnat garantera att alla län i Sverige tilldelas stöd.

TRF stöttar Region Skåne i regionplaneuppdraget

1 januari 2019 fick Region Skåne och Region Stockholm ansvar för att ta fram en regionplan enligt PBL 7 kap 1§. Som ett led i vår löpande samverkan mellan storstadsregionerna, stöttar förvaltningen Region Skåne i detta nya uppdrag och delar förvaltningens erfarenheter och kunskap vad gäller dialog, analys och kunskapsutveckling av RUFS-processer i olika sammanhang. Den 12 februari var förvaltningen en av huvudtalarna på en större workshop i Malmö med nationella och regionala myndigheter. Exempel på frågor som lyftes var förankringsprocessen av regionplanen med länets kommuner, kompetensutveckling och dricksvattenförsörjning.

§ 35
Socioekonomisk analys för Stockholmsregionen

TRN 2019–0216

Shewen Nysmed, regionplanerare på förvaltningen, redovisar förvaltningens arbete med att genomföra en socioekonomisk analys för Stockholmsregionen.

§ 36
Årsredovisning av stöd 2019

TRN 2019–0045, TRN 2019–0046

Charlotte Werner, enhetschef och Rebecka Frej, handläggare på förvaltningen redovisar utfallet för 2019 års beslut om projektmedel från anslag 1:1 Regionala tillväxtåtgärder, affärsutvecklingscheckar, särskilt driftstöd för dagligvarubutiker i sårbara och utsatta lägen samt bidrag ur det regionala hållbarhets- och skärgårdsanslaget.

Beslutsexpediering:
Akt

§ 37
Marknadsdjup för bostadsefterfrågan

TRN 2019–0175

Kim Örtenblad, regionplanerare på förvaltningen redovisar ett arbetsmaterial inom förvaltningens arbete med en studie om hushållens efterfrågan på bostäder i Stockholmsregionen.

Beslutsexpediering:
Akt

§ 38
Regional näringslivs- och tillväxtstrategi
TRN 2019–0077

Cecilia Lindahl, regionplanerare på förvaltningen redovisar förvaltningens pågående arbete med framtagandet av den regionala näringslivs- och tillväxtstrategin.